

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
ročila se posebej in velja po pošli
prejemana Din 4.—, po razmaš-
alih dostavljena Din 5.— mesečno.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.

Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopis se ne vračaja. — Oglas po
tarifu.

Mrtvim v spomin — živim v opomin

Ljubljana se je dostojno oddolžila septembrskim žrtvam in obnovila prisege, da hoče verno čuvati s krvjo pridobljeno svobodo in visoko dvigati jugoslovanski prapor, da vsem Jugoslovenom posije solnce svobode

Ljubljana, 17. septembra.

Ljubljana je danes proslavila 25-letnico mučniške smrti Adamiča, Lundera in Vindišarja ter zajedno s tem pomen septembrskih dogodkov 1. 1908, ki predstavljajo prvi poskus organiziranega fizičnega odpora proti tlačiteljski sili tuje gospodarja v trenutku, ko so se v krilu Urode že pripravljale velike odločitve nove zgodovine narodov.

Od vsepovedno so prihili včeraj in danes zjutraj v Ljubljano zastopniki kulturnih, političnih in gospodarskih organizacij, prišli zastopniki najvišjih državnih in cerkvenih oblasti, je prihilo ljudstvo, da manifestira sebe in da izraza svoji nacionalni zavesti in svoji življenjski sili.

Med prvimi, ki so prišli v belo Ljubljano, so bili Ptujčani, zastopniki iz naše severne Stajerske, sinovi, očete, matere in sestre tistih in tisti, ki so se pred četrto stoletje uprli zatiranju slovenskega življa na slovenski meji. Prišli so tudi iz drugih krajev odpotniki narodnih organizacij, Ljubljana pa se je udeležila proslave vsa, z dušo in srcem.

Ljubljana se je že v teku včerajšnjega dne odela praznično, kamorkoli je človek prišel, povsod je imel priliko opaziti, da se mesto zopet pripravlja za nekaj velikega. Pogačarjev trg je že dopoldne vzbujal veliko pozornost pri prehodu med Škofijo in stolnico. Tam so bile postavljene velike palme na obeh straneh osrednjega stebra, trobojnice na njem in na drevju vzdolž Škofije.

Zlasti živahno je pa postalo mesto proti večeru. Zlasti mnogo ljudi se je zbiralo okrog izložbe »Opreme«, kjer je prof. Vavpotič razstavil veliko sliko, ustvarjeno v spomin na septembrske žrtve. Še v poznih urah so stale tam gručasti ljudi in strmele v veliko podobo, ki kaže del stolnice in del škofijske palače, kjer je avstrijska soldateska streljala na množico. Ta trenutek je podan tako dovršeno, da človeka mora pretresti. Septembrska noč je. Vanjo padajo streljani, svinčenke rušijo na tla Slovence, ki demonstrirajo proti nasilju cesarskega Dunaja in spodnještajerskih Nemcev.

Ljudje obujajo pred to sliko svoje spomine iz leta 1908 ali Vavpotičeva slika je sama po sebi dovolj zgovorna.

Tudi nebo je naklonilo krasen jesenski dan, tako da nič ni motilo razpoloženja. Zbral se je tako rekoč cvet našega naroda, le onih ni bilo, ki se ob vsaki priliki trkajo na svoja samoslovska prsa.

Množice se zbirajo

V strnjenih vrstah so prikoralo močne deputacije ljubljanskih in okoliških sokolskih društev s prapori in godbo Sokola I na čelu. Dolga je bila kolona mrkih četnikov Narodne obrambe in jugoslovske nacionalne omladine, v velikem številu pa so prišli tudi jugoslovske dobrovoljci, rezervni oficirji, invalidi in akademska omladina. Pridružili so se jim zastopniki gotovo vseh nacionalnih in kulturnih organizacij iz Ljubljane in okolice, v prav posebno velikem številu pa so se zbrali Cirilmetodarji, ki so si še posebno prizadevali, da bo današnja svečanost čim lepša in čim bolj manifestantna. Zbrali pa so se tudi vsi še živeči sorojci septembrskih žrtve, oni, ki so jih vlačili po ječah zaradi njihovega odločno narodnega prepričanja. Prišli so zastopniki vseh slojev, od najvišjega uradnika do najnižjega delavca.

Odlučniki in zastopniki

Pred kapelico so se že kmalu po 8. začeli zbirati oficialni predstavniki. Prvi je bil na mestu predsednik prirediteljskega odbora in generalni tajnik CMD g. inž. Mačkoviček s svojimi ožjimi sodrugmi in mnogoštevilnimi reditelji, ki so vzorno izvedli vsi organizacijo. Med drugimi odlučniki so prišli ministri in ljubljanski narodni poslanec g. dr. Albert Kramer, poveljnik divizije general g. Čukavac s soprogo, ljubljanski župan g. dr. Puc s soprogo, dvorna dama gospa Tavčarjeva, senator dr. Rožič, narodni poslanec g. Rasto Pustoslomšek, dr. Rappe, podpredsednik sreske organizacije JNS dr. Cepuder, podpredsednik Zveze kulturnih društev g. Marušič, tajnik inž. Zajcem, predsednik odvetniške zbornice dr. Zirovnik, podpredsednik Zbornice za TOI g. Rebek, podpredsednik Zveze jugoslovskega študentskega g. Josip Turk, nadzornik g. Škulj za prosvetno upravo, g. Dimnik, Engelmannova, Kobal in Kumlj za JUJ, g. Gregorec za Trgovsko združenje, g. Mlekuš za ljubljansko učiteljsko društvo, g. dr. Stare za JČ logo, g. dr. Fellacher za Koroški klub, posebna deputacija jugoslovske obrtnikov, zastopniki »Soče«, gospa Majaroinova, Gašperlinova in Zbašnikova za Kolo jugoslovske sester in »Ateno«, g. Pogačnik za krajevo in g. Stupica za oblastno organizacijo Jadranske straže, g. Sterlekar in Orehek za Strelsko društvo, številni zastopniki posameznih moških in ženskih podružnic CMD iz Ljubljane, okolice in oddaljenih krajev, zastopniki poklicnih in prostovoljnih gasilcev ter cela vrsta zastopnikov še mnogih drugih društev in ustanov.

Ptujuska delegacija

Ptuj, kjer so imeli septembrski dogodki prav za prav svoj začetek, je poslal na današnje svečanosti posebno deputacijo pod vodstvom staroste Sokola in predsednika Narodne obrambe g. dr. Salamuna. V deputaciji so bili zastopniki vseh nacionalnih in kulturnih organizacij, med njimi gospa županja Jeršetova in aglini Cirilmetodar g. Skaza.

Zadušnica

Svečanost na pokopališču se je začela ob 8.30 z zadušnico v kapelici, ki so jo napolnili omenjeni predstavniki in ostalo občinstvo. Hubadova pevstva župa je pod vodstvom g. Prelovca pela med mašo in pri poznejših svečanostih.

Ob spomeniku

Po končanji maši so se odlučniki podali v grobu, v katerem počivajo Adamič, Lunder in Vindišar. Grob je bil lepo urejen in okrašen z zelenjem. Štiri metre visok spomenik je zakrivala črna zavesa. Poleg groba je bil postavljen govorniški odtok. Na obeh straneh groba so se razvrstili številni prapori sokolskih in drugih društev. Odlučniki so se razvrstili pred grobom, množica pa je skoro napolnila prostrano pokopališče. Z aerodroma sem je pribrelno letalo ljubljanskega Aerokluba »Lojze«, ki ga je pilotiral g. dr. Rappe. Nizko je krožilo nad pokopališčem in na ta način izkazovalo čast septembrskim žrtvam.

Odkritje

Grobna tišina je zavladala, ko je stopil na govorniški odtok glavni tajnik CMD g. inž. Mačkoviček, ki je v svojem govoru podčrtal pomen septembrskih dogodkov in odkril spomenik. V svojem govoru je med drugim dejal:

Četrtoletja poteka letos od onih usodnih septembrskih dogodkov, ki so v vse naše življenje in mišljenje zarezali globoko brazdo. Naša zgodovina bo morala pisati o teh dogodkih, saj so bili v svojih posledicah nekaj izrednega in za poznejši razvoj našega narodnega življenja neprecenljivega pomena. Malodušnost, ki jo je bilo baš v nacionalnem pogledu mnogo, je odzvonilo, zapanost in mlajnost je iz naših množic izginjala in porajale so se nove pozitivne sile, narasla je borbenost in od-

pornost našega človeka in njegov ponos. To pa so bile pridobitve v čuvstvu slovenskega naroda, ki so morale nujno povzročiti nadaljnji preokret našega javnega življenja. Naše narodno čuvstvanje se je okrenilo odločno v nacionalno smer in na slovenski jug. Padale pa so zato tudi žrtve, da je prerojevanje našega naroda zadobilo svoj razmah. In na njih grobu se zbiramo danes, da jim v hvaležnosti odkrivamo tudi viden spomenik, kakor je že od njihove smrti zapisan neizbrisen spomin na njihovo žrtve v naših srcih. Lunder, ko si padel in je Tvoja kri poročila ljubljanska tla, in Ti Adamič, ki si komaj petnajstleten daroval svoje mlado življenje, in Ti Vindišar Arnost, ki si omahnil smrti v objem na poslednicah ječe, vi vsi, žrtve 20. septembra, niste svojega križa donosili zaman. Ko se vam oddolžujemo tudi na viden način, čutimo vsi globoko resnično pesnikovih besed, ki krase Vaš grob:

V svobodni nam je zdaj skrivnost očitna:
Naroda zarje se rade le v noči,
njegova rast in moč so žrtvujoči,
bolj od življenja smrt je rodovitna ...
Lunder, Adamič in Vindišarju: Slava!

Pri teh besedah je padla zavesa in v jesenskem soncu se je zablesel spomenik, ki naj še pozne rodove spominja na žrtve, ki kot prvi jih je dal slovenski del našega naroda za osvobodjenje in uedinjenje množica pa je počastila spomin Adamiča, Lundera in Vindišarja s trikratnim: Slava!

Poklonitev Sokolstva

V imenu ljubljanskega Sokola je nato spregovoril njegov starosta br. Kajzelj, ki se je zlasti spominjal Sokola Vindišarja, kateremu so omahnili krila v avstrijski ječi. Med drugim je izjavil:

Dragi brati! Dragi prijatelji Arnost! Vsako leto te obiščemo tu na njeni gospodovi, na prostoru, ki ti je bil določen, da nemožno sploh nezdramno spanje. Danes ob 25-letnici septembrskih dogodkov pa smo prišli k tebi v svečanem kroju in z novim praprom, ki ga je podaril Njeg. Vel. kralj Aleksander tvojemu ljubljanskemu Sokolu, s katerim si bil nerazdružljiv, dokler ti je utripalo zvesto sokolsko srce. Bilo je 8. septembra ob francoska-skem mostu — rezko poveže — salva — krog avstrijske vojskine so zadele svoj cilj. Mnogo jih je bilo ranjenih, Adamič in Lunder pa sta se zgrudila smrtno zadeta. Čudno je bilo, da nisi padel tudi ti, saj si stal v borbi na čelu v prvih vrstah; pač pa te je avstrijska justica pahnila v ječo, kjer te je zalotila zavratna bolezen, ki si ji kljub veliki odporni sili moči in orjaškemu organizmu končno podlegel. — Poslednje pismo si mi pisal iz zapora 18. maja 1909 v mesecu, ko se probuja varava in je vse v bujnem cvetju. Potožil si mi ter mi tudi zaupal početek neozdravljive bolezni ter me istčasno prosil, da naj te tajnosti ne izdam tvojim dobri in ljubljani mamici. Napisal si nadalje tudi, da ti je v teh težkih urah edina uteha zavest, kakaj si zaprt. 8. septembra je bil overtura. Temu dnevno so sledili veliki dogodki in končno osvobodilna vojna slovenskih narodov. Zal, da ti ni bilo usojeno doživeti dneva, ko je tudi nam Slovincem zasijalo solnce svobode. Kako bi bil srečen. Hvala ti prijatelj Arnost — brez žrtve ni svobode — in ti si bil med prvimi žrtvami. Večna slava tebi, večna slava tvojim pobratimom Adamiču in Lunderu! Zdravo!

Sokolske zastave so se sklonile v pozdrav, množica pa je molče počastila spomin Sokola-mučenika.

Septembrske žrtve pozivajo

V imenu sotrpinov septembrskih žrtve je spregovoril magistratni uradnik g. Kozinc, ki je dejal:

Ko smo pred petindvajsetimi leti doživeli Ptuj, se je stiskalo naše srce ob bolesti in tesno nam je bilo v duši vsled ponižanja, ki ga je doživljala naš narod dan za dnem. Skrivljena je bila naša hrbenica od bremen, ki nam jih je nalagal oholi tujec in suženjski okovi so nam ranili zapetja do krvi.

Kdo bo, ki bo nam dal samozavest in vrniti ponos. Kdo bo, ki nam bo vili poguma za odlučni boj.

Pa je prišel 20. september. Padle so žrtve. V naših dušah se je vzbudil gnev, srca pa nam sta napolnila odločnost in pogum, začutili smo moč v pestih in hrbenica se nam je nenadoma vzravnala.

O bratje, kakrat je počelo vstajenje našega naroda. Kri nas je prepajala in duše so nam zaklicale: Hočemo pravice, hočemo svobode! In nič nismo klonili glav. Ponosno in samozavestno smo korakali skozi borbe in boje, soncu svobode nasproti.

Danes pa, ko so zacelelna naša ranjena zapetja, ko nam dušo polni ponos in zavest svobodnega naroda, smo zopet zbrani ob vaši gomili. To pot ne, da jokamo nad vami, marveč da se vam zahvalimo. Kajti v knjigi naših narodnih računov so krvavo pisana imena Lun-Adamič in Vindišar — pozitivna dejstva.

Hvala vam, tovariši, ki ste darovali sami sebe za naše vstajenje. Mirno počivajte v osvobodjeni grudi in večna vam Slava!

Svoboda nad vse

Nato je stopil na govorniški odtok podpredsednik sreske organizacije JNS v Ljubljani g. dr. Josip Cepuder. V kie-

nem govoru je podčrtal nacionalni pomen septembrskih žrtve in med drugim našia-sil:

Žrtve ne padejo zaman, prelita kri in trohneča trupla mučenkov ustvarjajo najbolj plodna tla za razvoj idej. In lahko rečem blagor narodu, čegar prošlost je prepajena s krvjo najboljših sinov, čegar razvoj je prepletan s trnjem iz mučniških kron, ki so jih nosile glave njegovih herojev, dokler niso klonile pod tujo silo. In ni bolj zdravega temelja za narode in nacionalne države kot so kosti mučenkov.

Težko je stati ob grobovih svojih najdražjih, ko nam stiska bol naša srca. Toda dvignimo srca in bodimo ponosni, da smo tudi mi Slovenci dozoreli toliko, da so se tudi med nami našli fantje in moške, sposobni žrtvovati vse — tudi življenje, ko gre za najvišje ideale in življenjske interese lastnega naroda.

Lunder, Adamič, hvala vama! Vrgla sta seme, ki je kličilo preko prepovedane omladine in žrtve v juliju 1914 ter svetovne vojne, da našega osvobodjenja, vrgla sta ono seme, ki je kličilo, hvala Bogu, tudi še po osvobodjenju ter rodilo nove žrtve.

Tu blizu leže nacionalisti iz Trbovelj, katerih trupla so zaustavila val komunizma v naši ožji domovini — tam preko leže trupla Gortana, Miloša, Bidovca, Valentiča, Kukca in drugih tih junakov, ki so padli kot mrtva straža, postavljena od živega naroda na najbolj opasno točko!

Slava žrtvam!

Njih kri je seme naše boljše bodočnosti, njih trpljenje naj nas bodri, da vztrajamo in izpijemo do dna kupa trpljenja, kajti šele na dnu te grenke kupe bomo našli biser, po katerem so hrepenele naši najboljši in po katerem hrepemo danes — ta biser je velika Jugoslavija. Njega so iskale tudi naše žrtve, pri iskanju tega biserja so dale svoje življenje in te žrtve nam kličejo glasno in složno iz svojih grobov:

Nismo dali svojih mladih življenj za to, bratje, da se prepriate in priverate, nismo umirali za malo Srbijo, megleno kraljestvo Hrvaško in samostojno kneževino Slovenijo, umirali smo za osvoboditev jugoslovskega naroda potom ustvaritve močne jugoslovske Jugoslavije! Pojdite za nami, bratje!

Po vašem zgledu bomo šli

V lepih besedah se je nato v imenu srednjeboiske omladine oddolžil septembrskim žrtvam Boris Bardon, dijak VII. razreda II. državne gimnazije, na kateri je študiral pokojni Adamič. V svojem, s poudarkom prednašenem govoru, je izjavil:

Prišli smo, Rudolf Lunder in Ivan Adamič, prišli smo, da se poklonimo vama, ki sta se, sluteč naglo prihajajoče odrešenje v pravičnem srdu upra tujemu nasilju. Prišli smo, da se poklonimo vajini veliki veri, veliki ideji, za katero sta darovala svojo nadepolno mladost. Sredi svojega polleta v razmahu svojih mladih sil, v pričakovanju izpolnitve svojih nad, so vama pod udarcem nemškega valpa omahnile razpete peroti. Kri, ki je posvetila našo zemljo, da opere grehe vseh onih, ki so se prodali vajinim krvnikom. Odrešenje je moralo priti preko vajinih žrtve, da ostane na nas in na vseh bodočih naših pokolenjih večno, neizbrisno znamenje vajinega mučništva.

Kajti iz veličine te žrtve, iz neizmernе žalosti in ogorčenja se je porodila velika ideja osvobodjenja, iz katere je preko borb in trpljenja vzklila naša svoboda.

Ko se vam ob 25-letnici vajine mučniške smrti dviga nad grob spomenik, znak ljubezni večnega spomina, izreka vam, posebno tebi Ivan Adamič, ki si izšel iz vrst našega dijaštva, vsa slovenska mladina svojjo globoko zahvalnost, zahvalnost vama, ki sta s svojo žrtvijo doprinesla delež za našo svobodo. Obenem pa vama prisegam, da so in bodo Ptuj, Maribor, Celje in Ljubljana na severnem in zapadnem breniku naše domovine trden jez, preko katerega ne bo plusinski val romanskega in germanskega imperializma, ki še vedno hlepi po naši zemlji in si hoče preko nje utreti pot na Balkan. Vdani vajini veri in vajinim nadam, bomo mi svobodna, slozna jugoslovska mladina, zvesti čuvaji svoje zemlje, ki je posvečena s to sveto vajino vajine žrtve.

Spita mirno Rudolf Lunder in Ivan Adamič. Vajin svobodni duh pa živi med nami, da ga nekdo prenesemo na bregove sije Adraje in v polje Gospe Svete!

Dokler ne bodo svobodni vsi bratje

Za akademsko omladino je spregovoril akademik g. Uršič. V zanosnem govoru je orisal zgled predvojnne omladine, ki je pod vodstvom velikega narodnega borca, pokojnega dr. Gregorja Žerjave, ki spi nezdramno spanje v bližini groba septembrskih žrtve, utirala pota narodnemu osvobodjenju in uedinjenju. Med drugim je izjavil:

Tu spe v soseščini naši najboljši, kakor Gregor Žerjav, Ivan Cankar, Adamič, Lunder in Vindišar. Naše bolečine in naše žrtve. To so one vrednote, iz katerih črpa narodni svojjo moč. Toda nič sentimentalnosti v teh naših narodnih junakih in mučnikih. Oni so simboli naše težke preteklosti, simbol naše borbe za osnovne pravice. Pot v svobodo je bila dolga in težka. Toda bor-

Uvod v svečanosti

Velike svečanosti v proslavo 25-letnice zgodovinskih septembrskih dogodkov so se začele v soboto zvečer. Šest topovskih strelcev v grobu je naznanilo pričatek. Kot uvod v svečanosti je priredila godba železničarskega društva »Sloga« koncert na Kongresnem trgu. Tu se je zbrala velika množica, ki je ob koncu koncerta priredila velike manifestacije za Jugoslavijo ter narodno edinost, vzkljkajoč obnem septembrskim žrtvam.

Lepa svečanost na gradu

Na prav poseben način pa so proslavili septembrske dogodke prebivalci ljubljanskega gradu, ki je v tisti dobi služil še avstrijskim oblastem za ječo in kjer je končal po zlati svobodni marsikak jugoslovanski nacionalist. Dasiravno je grad sedaj zatočišče baš najrevnejših slojev, so hoteli grajčani na prav posebno viden način izraziti ne samo svoje spoštovanje do padlih borcev za naše osvobodjenje, marveč tudi svoje neomajno jugoslovske prepričanje. Pod vodstvom grajskega restavraterja g. Grila so sami zbrali potrebna sredstva, da so priredili tako impozantno svečanost, kakršne ljubljanski grad v vsej svoji pestri zgodovini še ni doživel. Cele tedne so zbirali in se pripravljali od najmanjšega do največjega na ta večer.

Ko so zadoneli otvoritveni topovski streljci, se je ves grad zasvetil

v svitu žarometov in tisočih lučk, ki so jih prižgali na ozkih oknih nekdanjih temnic. Grajčani, ki jih okrog 600, pa so se uvrstili v dolgo povorko, ki je krenila okrog gradu. Vsak posameznik je nosil ali plamenico domačega izdelka ali pa lampjoneček v narodnih barvah. Ta pestra in nad vse slikovita povorka se je videla ne samo po vsej Ljubljani, marveč daleč tja po ljubljanskem polju. Ko je povorka obšla grad, je krenila po drevoredu na planoto na takozv. šanah, kjer je bil prirejen ogromen transparent z napisom:

Slava Adamiču in Lunderu 1908—1933.

Tu so prižgali na visokih drogovich 27 ogromnih plamenic, ki so jih naredili sami, pa še po tleh so namestili nešteto manjših, tako da je vsa planjava odsevala v nekako čarobno tajinstven luč. Tudi nad glavnim vhodom v grajsko poslopje je bil vseh transparent s pomembnim napisom: Grad govori. Poleg grajčanov pa se je zbrala na grajski planoti tudi večštevno g. g. v množici ostalih ljubljancov, ki jih je slikovita baklada in tajinstvena razsvetljava grajske planote privabila od vseh strani. Od gradu pa do šanc so bile na žicah obešene neštete lučke, ki so silovitost grajske iluminacije še povečale. K razpoloženju je mnogo pripomogla tudi godba Sokola I. grajskim manifestantom pa so se pridružili tudi člani šentjakobske krajevne organizacije

Odkritje spomenika na grobu mučenkov

Turobne svečanosti se je udeležila mnogo tisočglava množica z najodličnejšimi predstavniki

V nič manjšem številu, kakor pred 25 leti, ko so spremljali žrtve brutalne avstrijske soldateske na poslednji poti, so danes pohitili ljubljanci in okoličani na pokopališče pri Sv. Križu, da se poklonijo manom padlih borcev ter da se jim oddolžijo z odkritjem skromnega spomenika. Le redkokdaj se zbere na ljubljanskem pokopališču taka množica, kakor se je danes.

Prišli pa so tudi najodličnejši predstavniki vsega našega javnega življenja, tako da se je današnja turobna spominska svečanost pretvorila v veliko vsenarodno svečanost v dokaz, da se zopet odpirajo srca in duše Slovencev kilec padlih žrtve po narodni slogi jugoslovskega naroda. Z avtobusi, zasebnimi avtomobili, avtotaksiji in peš so prihajale vedno večje množice

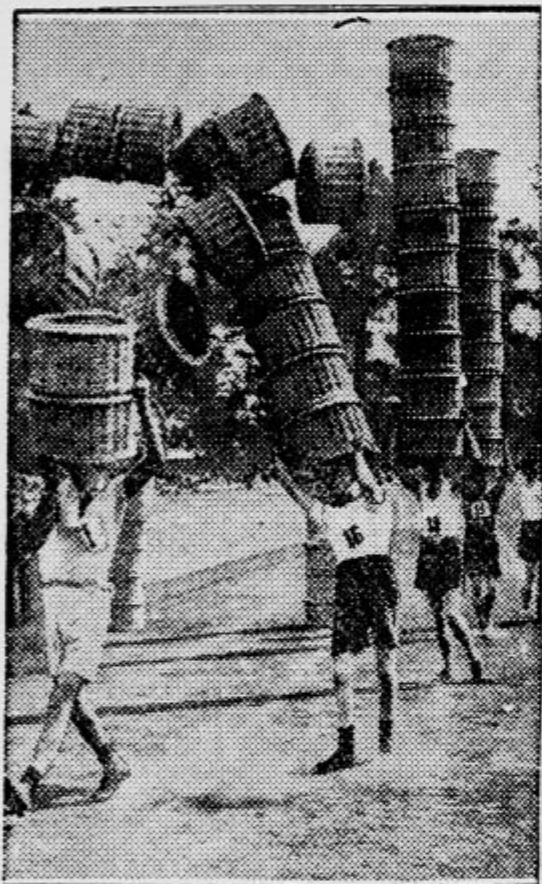
DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Dozdevni požigalci nemškega parlamenta

V procesu proti požigalcem berlinskega parlamenta, ki se bo pričel 21. t. m. pred državnim sodiščem v Lipskem, se bodo morali zagovarjati obtoženci (od leve zgoraj): Dimitrov, Torgler, Taney, van der Lubbe in Popov

Tekma nosačev

Vsako leto se vrši v Londonu originalna tekma tržnih nosačev

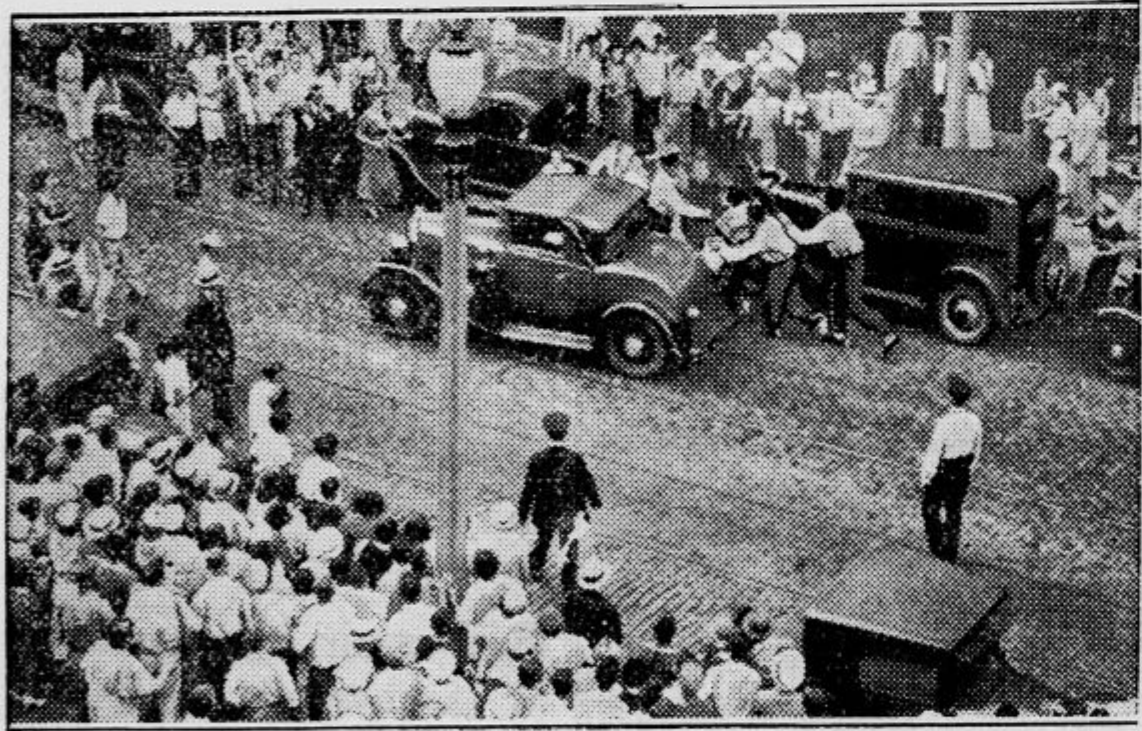
Nevidni žarki postajajo vidni

Newyorški profesor Vladimir Cvirkin je predvajal v ameriškem društvu za pospeševanje vede aparat, ki ga je sam konstruiral ter ga imenuje »Icosocoe«. Naprava sestoji iz električne kamere, ki je približno tako občutljiva kakor filmski aparat ter ima tudi podobne leče. Pri fotografiranju podpirajo kamero cevi za Röntgenove žarke. S tem je Cvirkin dosegel, da lahko fotografira fenomene, ki so sicer nezaznavni, n. pr. ultravijolične žarke, ki so bili do sedaj skrivni človeškemu očesu.

Beg branitelja berlinskega podzemlja

Te dni je pobegnil iz Berlina advokat berlinskega podzemlja dr. Georg Meyer. V zadnjem času se je njegovo ime često imenovalo v zvezi z avtomobilskim tiho-papstvom Kiwitta in Not, ki sta bila od sodišča obsojena v ječo. Meyer je skušal imenovana dva bandita spraviti iz ječe na prosto, kar pa se mu ni posrečilo. Prejšnje čase je deloval z velikim vplivom za blagor razbojnikov ter jim je često izposloval neverjetne ugodnosti. Zaradi tega in pa ker je bilo dokazano, da je bil dr. Meyer v zvezi s tiho-papci, so oblasti že pred časom dr. Meyerju vzele pravico izvrševanja odvetniške prakse. Zdaj, ko so se dokazi zgostili tudi proti njegovi osebi, pa jo je brez vizuma popihal v inozemstvo.

Demonstracije stavkajočih v Ameriki

Policija v St. Louisu je razgnala demonstracijski obhod 6.000 stavkajočih delavcev, ki so zahtevali povišanje mezd in priznanje svojih strokovnih organizacij

Če študent na rajžo gre...

Bili smo vsi trije nekako čemerni, ko smo se tisto jutro zrnali na zbirališču. Megla je ležala nad Ljubljano, gosta ko žganec. Lezla nam je v pljuča. Že itak smo težko sopli, kajti nahrbtniki so nas tiščali k tlom; bili so nabasano polni na znotraj, na zunaj pa je bila nanizana nanje cela razstava loncev, lončkov, kotlov, vrvic, svetilk, plahit in vseh drugih potrebnih nepotrebnosti. Vsak je skrival svoj obraz, razkrojen v tisoče kistih gub in gubic, kakor kupček nesreče pod klobukom, da ne bi žalili občé veselostic. Tako smo prišli do kolodvora, stopili na »kamničana« in se odpeljali, veselim dnevom naproti. Megla se je v naše popolno zadovoljstvo počasi izgubljala in v Kamniku je že sijalo solnce. Naši nahrbtniki pa niso bili prav nič lažji. Odpravili smo se po cesti ob tistem znamenem, dolgem zidu ob Bistrici. Po eni uri hoje — nekaj časa smo šli peš, nekaj časa k nogam — smo prišli do Stahovice. Pač svojevrsten rekord!

Od tu se je prav lepo videl Sv. Primož. Zdel se nam je izredno blizu. »Kaj pa je to!« je razlagal tovariš Edi. »V eni uri pridemo brez težave do njega. In če pomislimo, da je svetli Primož skoraj na pol poti do Veike planine, se to pravi, da potrebujemo do našega cilja dve uri, kvečjemu dve uri in pole. Kako kruto pa nas je razočarala usoda, ko smo prišli do Sv. Primoža ob 2. uri (reci: drugi uri čez pot-dne). Sledila je sedaj še dokaj strma pot

na Pasje peč in preko teh na Malo planino, zakaj sklenili smo, da se utaborimo na Gojski planini, to pa zaradi lesa, ki ga drugod ni v izobilju. Tako smo zavili proti Mali planini. Sonce se je že nagibalo k zatonu. Žarki so padali posebno preko ostrih robov in razdrapanih slemen. V koristnih dolinah globoko spodaj se je kopitil mrak. Vročina je bila popolnoma ponehala, pihljala je hladna sapica. Jarki, ki režejo re-bri in slemena, so bili še tu in tam pokriti s snegom.

Stopili smo hitreje in odprli se nam je razgled na drugo stran. Majhne pastirske kočice, zgrajene na poseben način, so se razprostirale pred nami. Imele so obliko elipsoida s streho, podaljšano do tal. Bilo jih je kakih pet in dvajset. Po vsej dolini, daleč naokoli, se je paslo govedo. Do nas so prihajali enakomerni glasovi kravjih zvoncev. Spustili smo se navzdol po valoviti dolini proti kočam.

»Je še daleč Gojska planina?«

»Horska planina? Ne. Tistele kočice so.«

Z roko je pokazal proti skupini koč na drugem hribu. Veseli smo pospešili korake. Res, tu bo dovolj kuriva! Gozdovi se razprostirajo povsod naokoli. Zdaj pa pripraven prostor za šotor! Kmalu smo ga našli.

Ko razgrinjamo plachte in zabijamo kolčke, se pokažejo domačini. Radovedni so, kaj bomo naredili.

»Kočo si bomo postavili, prav tako, kakor jih imate vi!« Ne verujemo in odkimavajo z glavami. Ko pa je šotor napet in

Inozemski novinarji v Nemčiji

Te dni so se v Berlinu sestali inozemski novinarji, da bi po odhodu dosedanega predsednika Edgarka Mowrerja (Chicago Daily News) izvolili novega voditelja svoji organizaciji. V zadnjem času je poleg predsednika Mowrerja zapustilo Nemčijo še več drugih odbornikov društva inozemskih novinarjev.

Za novega predsednika je bil izvoljen dopisnik londonskih »Times« Ebutt, za katera je bilo oddanih 38 glasov. Tri glasove je dobil Italijan Bojano. Pa tudi ostala odborniška mesta so zasedli novinarji, ki jim je v prvi vrsti do absolutne neodvisnosti poročanja.

Na obnem zboru je bilo prečitano pismo bivšega predsednika Mowrerja, ki sporočila vzroke svojega nenadnega odhoda iz Nemčije. Mowrer je sporočil tovarišem inozemskim dopisnikom, da je moralo doslej zapustiti Nemčijo devet inozemskih časnika, ker niso več mogli vršiti svoje službe zaradi režimskega terorja. Neke-mu desetemu članu organizacije so Nemci s telesno kaznijo dokazali, da je bolje, če se poslovi od njih dežele, kakor da ostane tam. Dva nadaljnja korespondenta so oblasti po krajšem ali daljšem zaporu izgnale. Vsega skupaj beleži društvo inozemskih novinarjev v Berlinu izgubo 18 članov. Oblasti so v vsakem primeru izjavile, da bi resnica, ki so jo korespondenti sporočali svojim listom, lahko škodovala koristim Nemčije v inozemstvu. Občni zbor je nato poslal bivšemu predsedniku Mowrerju zahvalno brzojavko.

Duh nove Amerike

Gđe. Ardoth Schneider, ki je zastopala na ženskem kongresu v Long Beachu (Kalifornija) »novo Ameriko«

Knjigarna Tiskov. zadruga v MARIBORU, Aleksandrova cesta 13

ima v zalogi

šolske knjige za vse šole

In veliko izbiro šolskih potrebščin. Dijaki kupujte v naši knjigarni!

Nebesna katastrofa pred 10.000 leti

V Cambridgeu (Massachusetts) so astronomi šele zdaj odkrili nebesno katastrofo, ki se je bila primerila že pred 10.000 leti. Učenjaki, ki so opazovali nočno nebo, so videli, kako je bruhal iz zvezde »Nova Ophiuchus 3« jarka svetloba, ki je popolnoma spremenila obliko zvezde.

Svetloba zvezde je torej rabila celih 10.000 let, preden je prišla do zemlje, ki je na ta način zvedela za katastrofo v tej davni. Astronomi domnevajo, da so zvezdi prekrizala pot tuja telesa, ki so zaradi trčenja zgorela. Takšne astralne katastrofe so imeli astronomi že ponovno priložnost opazovati. Ista zvezda je pred 35 leti kazala slične pojave.

DRAŽBA

razpisana na 18. t. m. ob 14. uri, Gledališka ulica 12, III. nadstr., se ne bo vršila

Kako obvarujem svojo kožo

pred prahom in nesnago.

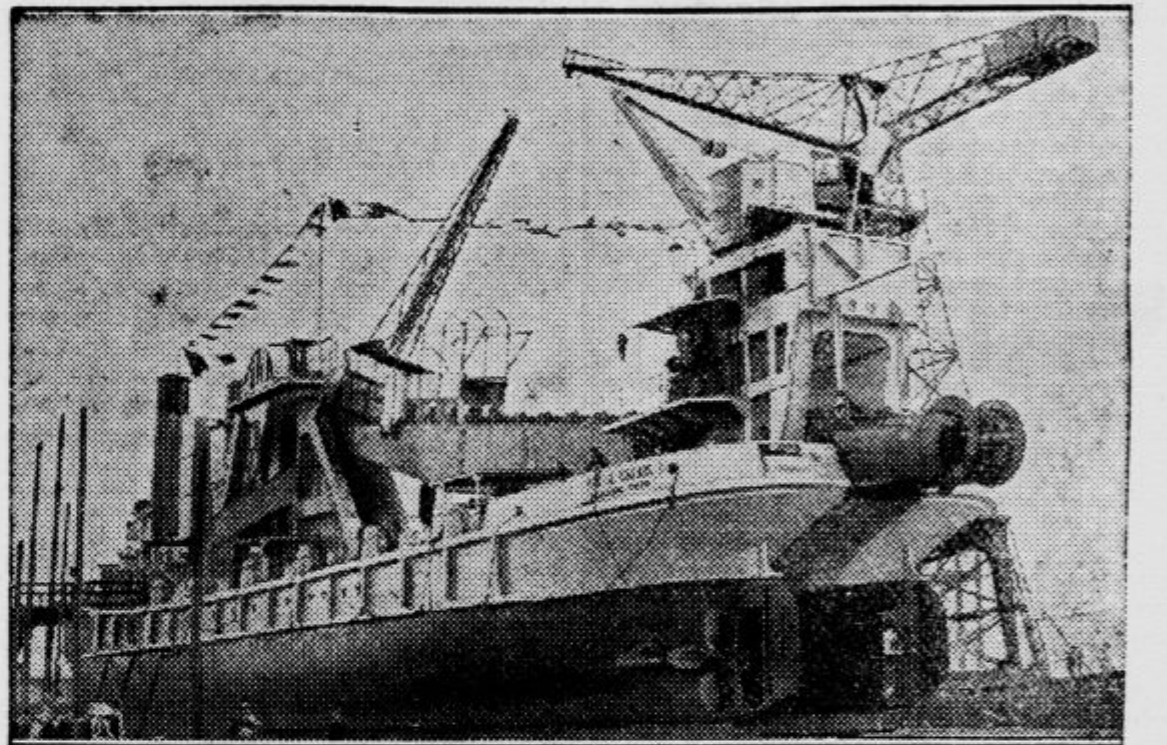

Kadar sem pomelata, prašila in čistila po hiši je bila moja koža raskava in otrpla z razširjenimi znojnicami in nadležnimi zajedalci. Delo pa je bilo neodločljivo in bila sem obupana. Napovedal pa sem le naša lahek in jednostaven način, da ohranim kožo svežo, čisto, belo in baržunasto, pa naj bi delala karkoli.

Ce delate med prahom in nesnago doma v trgovini ali v uradu, bo za Vas zelo zanimiv poizkus z mojim enostavnim receptom. Vsako jutro otrite lice in vrat s primerno količino kreme Tokalon bele barve (brez maščobe). Preparirana sveža smetana in oljčno olje, ki tvori to kremo, zajamčijo po-

polno snago znojnic. Ko je delo končano, dajte na lice najprej gorko, potem pa hladno brisačo, potem namažite lice spet s kremo Tokalon. Ta krema da izvrstno podlago za puder. Tako postane polt sveža in prekrasna skozi ves dan. Moj mož me obžuje ter se čudi lepoti moje baržunaste kože, ki je brez sijaja. Čudi se tembolji, ker dobro ve, koliko moram delati pod vplivi nesnaga, blata in prahu. Pristavljam lahko še to, da vedno uporabljam puder Tokalon.

Največji plavajoči bager na svetu

Ogromni bager s 25 m delovno globino, določen za pristanišče v Boulogne, zapušta dok v Dunkerqueu.

Iz akvaristove torbe

O izletu na dolensko stran in o rastlinah

Kdor utegne napraviti majhen izlet preko Grosuplja in Turjaka na dolensko stran, kjer se vrste gozdni hribočki, prijetne dolince, čedne vasi in obdelana polja, dobi kot ljubitelj prirode in turist najlepše vtise naše krajine, od Boga obilno odarovane Dolenjske; kot akvarist pa pride tudi na svoj račun, ker utegne ujeti poleg ostalih ribic tudi rdečeperke, blistavce in postrvi ter nabrati lepe vodne rastline. Nedavno sem pogledal na specialko, izmeril kilometre, sedel na kolo in kolesaril po Dolenski cesti proti škofljici, kjer se začne kratek klanec, preko katerega nas povede dobra cesta, in kmalu smo zgoraj. Za vasico Sapom premostimo potok Mali Breg, v Grosuplju pa Veliki Breg in od tod krenemo na jug proti Ponovi vasi. Na tej poti križamo najprej progo v Višnjo goro, hitro zatem pa progo v Velike Lašče. Na tem križišču vidimo pred seboj nekaj bajerkov, ki jih hranijo Mali Breg in ki so polni lokvanjev. Koj nato premosti pot potok in če pogledamo z mosta, in vidimo dna, ker ga zakrivajo listi pljučnika, v vodi pa mrgoli majhnih in velikih rdečeperk.

Dalje držim pot čez Ponovo vas-št. Jurij-Lipljene k Turjaku. V zadnji tretjini te poti se odziva steza k županovi jami, ki je ob delavnih žal nedostopna. Od Turjaka se spustimo po nešteti vijugah v slikovito dolino Zelimeljske, kjer se moramo napatiti v vodo, če ne moremo doleteti želji po majhnih postrvih. Lov je enostaven. Približamo se večji skali ali kamnu z dolnje strani, z desno roko prislomimo mrežo na desni dolnji rob skale, z leve roko pa posežemo v duplino pod kamnom. Pri tem poslu nam smukne često kaka majhna postrv in mrežico, če pa sega duplina daleč pod kamen, nam pride tudi večja postrv pod dan. V mlinskem jarku, ki se odziva od Zelimeljske, pa stoji med piscami in kleni tudi lepi blistavci, ki jih spoznamo v vodi po temni prgi ob bokih.

Otdod krenemo ob vzhodni hribovi proti

Studencu, med potjo si pa lahko ogledamo ribnike, ki so v dolinah na vzhodu Mokriča in kjer je poleg krapov tudi mnogo drugih ribic. Majhni koresiji teh bajerjev in njih odvodnih jarkov in pritokov imajo lepe rdeč-pe plavuti. Poleg koresljev ujamemo tudi dražestne majhne rake, ki se hranijo v akvariju z odpadki nastregane mesa. Akvarij, kjer imamo med ribami majhne rake, naj ne bo prenapolnjen, ker zahtevajo raki vodo, polno kisika. Nadaljujoč pot preko Barja k Ljubljani imamo v večernih urah krasen razgled na vrhove Karavank, Julijskih Alp in Polhovgrajskih Dolomitov.

Zdaj pridem v kraljestvo barskih rastlin. Znano je, da so mešinka, popnjak in žabji šejek že redko zastopane na osušeno-čem se Barju; zlasti žabji šejek (Hydrocharis morsus ranae). Pred 12 leti sem ga zadnjič našel v jarku ob štradonu Hauptmance, potem pa nič več. Vprašal sem oskrbnika botaničnega vrta g. Juvana, ki pozna kakor redko kdo najdišča raznih rastlin, po žabjem šejku. Opisal mi je mesto pri Bevkah, kjer sem našel poleg šejka tudi mešinko. Akvarirajoč v jarkih, ki so jih napravili šotorezci, sem v društvu mešink našel lepe blazine ricije ali plavajočega vodnega maha. V množini sestavljajo silno lepo svetlo zeleno preprogo na gladini.

Zanimivo je, da se barske rastline zelo bogato razvijajo v prosti črni barski zemlji in v šotnem mulju, kjer utegnejo korenice iskati hrane na vse strani. Oni akvaristi, ki že gojijo vodne rastline v lončkih, ki se postavijo na dno akvarija, naj si preskrbe večje štiroglate ilovnatne posode, kjer je dovolj prostora za korenice. Zemlja in akvariju je glavni pogoj za rast vsakršnih rastlin. Rastline, kakor vodna leča, račja zel, ricija, mešinka, sicer ne potrebujejo zemlje, vendar se v vodi, kjer je dosti šotnega mulja in črne zemlje na dnu, mnogo bolje razvijajo kakor v akvariju z navadno zemljo. Značilno je, da so mnoge barske rastline stalne prebivalke onih močvirnih jarkov, ki so nastali po rezanju šote, in onih, ki držijo preko šotnega ozemlja. O. S.

Položaj Primorja v ligi še ni razčiščen

Slovenskemu ligašu ni uspelo, da si z zmago nad sarajevsko Slavijo zagotovi obstanek v nacionalni ligi ...

Včerajšnje ligaško kolo je bilo sila važno. Na sporedu so bile štiri tekme, od katerih so bile tri v gotovih ozirih skoroda odločilnega pomena.

BASK je imel danes opravka z izrazitim outsiderjem, z osišteko Slavijo. Rezultat glasi zelo tesno, toda dovolj ga je za dve pikli v prid Basku, ki se je tako prerinil celo na tretje mesto.

Primorje je privedlo svojim pristajem na lastnem igrišču malo pričakovano razočaranje. Pred tekmo pa ne bi bil nihče prerokoval našemu moštvo, da bo izšlo poraženo iz te borbe.

Table with 4 columns: Team, Points, Goals, Assists, etc. Lists results for BSK, Hajduk, Jugoslavija, Concordia, Gradjanski Hašk, Primorje, Slavija S., Vovjodina, and Slavija O.

Slavija (S.) : Primorje 3:2 (2:2) Slavija: Čelebičić-Zagorac, Konstantinović-Kranjec, Bulat, Kondić-Pavlovič, Krnjajič, Pavlič, Marič, Filipović.

Slavija: Čelebičić-Zagorac, Konstantinović-Kranjec, Bulat, Kondić-Pavlovič, Krnjajič, Pavlič, Marič, Filipović. Primorje: Starac-Hassel, Bertonec-J Zemljak, Slamčič, Boncelj-Slamberger, Erman, Bertonec II. Jež, Zemljak.

Dobra je bila tudi obramba Sarajevčanov. Najboljši je bil vratar, ki je bil jako zaposlen in lovil vse, kar je prišlo v njegovo bližino. Vendar je on v glavnem pre-

Blodimo po gozdu, nekaj časa na levo, nekaj na desno, potem se vračamo nazaj, zopet preko golvaj v drugo hosto. Najbolje je, da nekoliko počakamo in se orientiramo. Sedemo na kup drakeja in se pomenujemo.

prečil, da se številka na pasivni strani rezultata ni povzpela nad 2. Od branilcev je bil najboljši taktično in v startu Zagorac, toda oba skupaj nista predstavljala nepremagljive ovire.

Primorje je v tej tekmi povsem zatajilo. Glavni delež na neuspehu gre na Slamčičev račun. Proti Vovjodini se je baje obnesel. Je brez starta, brez smisla za pasiranje, tako da se je nahajala na sredini vedno praznina, preko katere se je nasprotnik po mili volji sprehal.

Začetoma napada S., si ustvari par lepih situacij in Starac že v drugi minuti ubrani skorjo brezupno stvar. Potem preide inicijativa na primorjanski napad in v 13. min. je Erman na čistem strelu — edinkrat v vsej tekmi — pa mu sodnik (pomotoma?) piska ofsajde. Metanje žoge ob ta gotovo ne povrne situacije! V 19. min. doseže Bertonec z neubranljivo bombo vodstvo. V 28. min. nespozoruz med Starcem in Bertonecem, žoga se je že kotalila v prazen gol, toda Hassl jo še utegne potisniti s črte; ne daleč, ker se takoj vrne Krnjajiču, ki jo nalahno porine proti голу in Starac je v padu dvigne preko sebe v mrežo, 1:1. V 32. min. potisne Zagorac prost strel pred nasprotni gol. Hassl nerodno starta in ovira Starca, Krnjajič se vrine med oba in potisne v prazno mrežo, 2:1 za S! V ogorčenem finišu se bije v 40. min. Jež sam proti vseh obrambni, njegovo bombo nesrečno prestrizže Konstantinović in jo porine pod prečko, izravnava je 2:2.

Današnje prvenstveno tekmo je gledalo komaj 500 gledalcev. Baskovo moštvo je bilo precej nerazpoloženo ter je proti slabemu nasprotniku iz Osijeka doseglo le pičlo zmago.

Atletiki : ISSK Maribor 6:2 (1:1) Celje, 17. septembra. Danes dopoldne je podsavezni prvak ISSK Maribor v prijateljski tekmi s celjskimi Atletiki v Celju doživel nepričakovan, toda zaslužen poraz. Mariborčani so razočarani ter so igrali mnogo slabše kot 8. t. m. proti celjski Jugoslaviji, dočim so Atletiki igrali neprimerno bolje.

Današnje prvenstveno tekmo, ki se je vršila popoldne, se je otvorila prvenstvena sezona celjskega okrožja. Jugoslavija je zaslužno zmagala. V 6. min. drugega polčasa je sodnik izključil po enega igralca obeh moštvo. Goli za Jugoslavijo so padli v 13. min. prvega ter v 13. in 45. min. drugega polčasa. Sodil je objektivno g. Oberlindner.

V predtekmi je rezerva Atletikov porazila rezervno Olimpa s 3:2 (2:1). Bvi kar nagi, sam možnjš so imev prvezano z eno fliko. Pa babé so bve tud umes. — Ja, viš, majn liber, zakaj pa ti nimaš nobe naf sabo, de bi ti kuhave pa prave? — Kje pa bi prišle gori, stric, saj bi že popred opešale, pa še tu bi ne bile za nobeno rabo.

Potem smo speč živeli po starem, dokler ni prišel čas, ko je bilo treba v dolino po nekaj potrebnih stvari. Odšli so trije, dva na sva ostala doma. Ležala sva v travki za kočo in se solnčila. Mimo so prihajali pastirji. Tudi sosed, ki nam je prekrbel kočo, se je ustavil. — Ja, ja, viš, to sta pa prav naredila. Le fletne takole u trau ležišta, pa na sonce! Pa ke maste čas, zakaj pa bi ne? Pa, majn liber, ko si rjau. Koko za to nardiš? — Koplje me mnogo!

Potem nam je š govoril o vaškem učitelju in šolskih otrokih v njegovih časih da še ni bilo šole, je pravi in da zaradi tega on ne razume buhštbov. Nato je pripovedoval, da po kvartnem tednu ne bo nobenega pastirja več na plani, da dobi po tem tednu zlodej svojo moč nad živino, če je prej ne odžen. Potem nam je govoril o različnih vrazah in kaj so pripovedovali stari pastirji.

BSK : Concordia 6:0 (3:0)

Zagreb, 17. septembra. 5000 gledalcev je prišlo danes na igrišče Concordie, da vidi borbo državnega prvaka z bodočim državnim prvkom. Concordia je predvedla na današnji tekmi zelo slabo igro. Napadalna vrsta je bila zelo mlačna. Kršilska vrsta je popolnoma zatajila, najsibša pa je bila obramba. Moštvo BSK je bilo homogeno. Glavne njegove odlike so rutina, elan, hitrost in dober start.

O poteku igre bi bilo omeniti naslednje: V 11. min. strelja Glišović iz gneče zelo ostro v kot ter doseže vodstvo. V 20. min. prosti strel s polovice igrišča, ki ga ekskivira Arsenijević. Nenevarno žogo propušča obramba Concordie in Glišović se v zaletu drugi gol za Beogradjane. V 28. min. odda Ralič žogo na nogo Tirnančiću, ki ostro strelja na gol. Demič sicer odbije, toda Marjanović je na mestu ter zabije z glavo v mrežo, 3:0 za BSK. Ta rezultat ostane do konca polčasa. V drugem polčasu odda v 3 min. Vujadinović šurđin, ki postavi na 4:0 Concordiita prihaja sicer večkrat pred vrata BSK, toda njeni napadi ostanejo brez uspeha. V 13. min. prevzame žogo šurđonja ter postavi na 5:0. Ta strel bi bil lahko držal tudi začetniški vratar. V 37. min. centuria Glišović pred gol in šurđonja postavi z glavo končni rezultat 6:0.

Hajduk : Hašk 7:1 (3:0)

Split, 17. septembra. Domači so dosegli vodstvo že v 5 min. po Kragiču, ki se je prebil skozi obrambo ter z ostrim visokim strelom postavil rezultat 1:0. V 10. min. zabije Hajduk drugi gol. Lemešič odda Benčiću, ta Bakotiču, žoga gre h Kragiču, ki strelja silni strel skozi gosto vrsto protivnikov. V 27. min. postavi zopet Kragič, ki je bil najboljši mož na polju, na 3:0.

Začetkom drugega polčasa je tempo nekoliko popustilo. V 17. min. odda Benčić Kragiču, ki se prebije skozi več Haškovih igračev ter z daljave par metrov doseže četrti gol za domače. V 19. min. postavi Lemešič iz gneče rezultat na 5:0. V 24. min. kazenski strel proti Hajduku, ki ga strelja Gayer v aut. Sodnik da ponoviti kazenski strel, ker igrači Hajduka niso bili dovolj oddaljeni od žoge. To pot uspe Gayerju, da stisne žogo v mrežo ter postavi rezultat na 5:1. Deset minut kasneje zabije Lin šesti gol za Hajduka. V 43 min. pade zadnji gol po Bakotiču.

BASK : Slavija (O.) 1:0 (1:0)

Beograd, 17. septembra. Današnje prvenstveno tekmo je gledalo komaj 500 gledalcev. Baskovo moštvo je bilo precej nerazpoloženo ter je proti slabemu nasprotniku iz Osijeka doseglo le pičlo zmago.

Atletiki : ISSK Maribor 6:2 (1:1)

Celje, 17. septembra. Danes dopoldne je podsavezni prvak ISSK Maribor v prijateljski tekmi s celjskimi Atletiki v Celju doživel nepričakovan, toda zaslužen poraz.

Današnje prvenstveno tekmo, ki se je vršila popoldne, se je otvorila prvenstvena sezona celjskega okrožja. Jugoslavija je zaslužno zmagala. V 6. min. drugega polčasa je sodnik izključil po enega igralca obeh moštvo. Goli za Jugoslavijo so padli v 13. min. prvega ter v 13. in 45. min. drugega polčasa. Sodil je objektivno g. Oberlindner.

V predtekmi je rezerva Atletikov porazila rezervno Olimpa s 3:2 (2:1). Bvi kar nagi, sam možnjš so imev prvezano z eno fliko. Pa babé so bve tud umes. — Ja, viš, majn liber, zakaj pa ti nimaš nobe naf sabo, de bi ti kuhave pa prave? — Kje pa bi prišle gori, stric, saj bi že popred opešale, pa še tu bi ne bile za nobeno rabo.

Potem smo speč živeli po starem, dokler ni prišel čas, ko je bilo treba v dolino po nekaj potrebnih stvari. Odšli so trije, dva na sva ostala doma. Ležala sva v travki za kočo in se solnčila. Mimo so prihajali pastirji. Tudi sosed, ki nam je prekrbel kočo, se je ustavil. — Ja, ja, viš, to sta pa prav naredila. Le fletne takole u trau ležišta, pa na sonce! Pa ke maste čas, zakaj pa bi ne? Pa, majn liber, ko si rjau. Koko za to nardiš? — Koplje me mnogo!

Potem nam je š govoril o vaškem učitelju in šolskih otrokih v njegovih časih da še ni bilo šole, je pravi in da zaradi tega on ne razume buhštbov. Nato je pripovedoval, da po kvartnem tednu ne bo nobenega pastirja več na plani, da dobi po tem tednu zlodej svojo moč nad živino, če je prej ne odžen. Potem nam je govoril o različnih vrazah in kaj so pripovedovali stari pastirji.

Tako so minevali večeri in dnevi. Jelo nam je že zmanjkovati hrane in pripravljaj smo se na odhod. Stricu smo dejali, naj nas drugi dan zbudi že ob pol štirih, da pojedmo domov.

— Ja, ja, seveda, je modroval, saj se človeke stož po domu. Pa u Iblan je gotov več zabave, ke pa tielē u pvnanah. En cajt je že čvouk hor, potem pa se tud naveliča.

— O, saj mi še ne bi šil, pa nam je zmanjkalo hrane. Saj nemara pridemo še nazaj, ko je tu tako lepo in prijazni ljudje ste.

Drugo jutro nas je zbudil kakor smo bili dejali. Ko smo bili že vsi pred kočo in čakali še Toneta, nas je prišel pogledat. Ko smo mu povedali, da kuhar še gasi ognjišče, je zmajal z glavjo: — Ja, ja, veš, majn liber, kuh je pa res ta zadnja, če bi jez bil baba, bi raj... In s povešenjo glavjo je utihnil. Pošlovil smo se še zadnjič od njega: — Adio, strice! — Adio!

Elan : Celje 5:5 (3:3)

Novo mesto, 17. septembra. Danes se je vršila kvalifikacijska tekma med Elanom in Celjem, katero je posetilo mnogo publike. Tekma je v prvem polčasu potekala v rahli premoči Celjanov na polju, vendar pa je Elan prednjačil s svojo odločno pred golom, tako da se mu je posrelo zabiti tri zaporedne gole, preden so se Celjani znašli. Vsi trije goli so padli po kombinaciji desnega krila in desne zveze. Nato so Celjani vedno bolj dobili igro v svoje roke, izsilili nekaj kornjerjev ter v 19., 32. in 42. minuti zabili tri efektne gole. Ta rezultat se do konca prvega polčasa ni menjal.

V drugem polčasu je Elan zopet začel z močnimi napadi in desna zveza kmalu zabije četrti gol za domačine. Komaj da se je navdušenje občinstva poleglo, je Celje zaradi neprevideznosti domačega branilca izenačilo. Toda Elan ni odnehal in levemu krilu uspe zabiti četrti in zadnji gol za Elan. Pet minut pred koncem Celjani izenačijo, tako da je tekma ostala neodločena.

Celjani so bili boljši v skupni igri. Elan pa je prednjačil po svoji odločnosti pred golom.

Avstrija : Češkoslovaška 3:3 (2:1)

Praga, 17. septembra. Današnja tekma med avstrijsko in češkoslovaško reprezentanco je privabila na igrišče 30.000 gledalcev. Goli so padli v 5. minuti po Pucu, v 7. minuti po Müllerju, v 18. min. po Sindelarju.

Lahkoatletsko državno prvenstvo posameznikov

Iilirjan Bručan je postavil v teku na 10.000 m nov jugoslov. rekord

Zagreb, 17. septembra. Danes se je nadaljevalo in končalo lahkoatletsko državno prvenstvo za posameznike, na katerem so, kakor znano, startali iz dravske banovine lahkoatletci Ilirije, Zeleničarja in mariborskega Maratona. Primorjaški atletski so startali le izbirno za Atene. Današnje tekmovanje je dalo naslednje rezultate:

100 m zapreke finale: 1. dr. Buratović (Concordia) 16.1, 2. Banščak (Pančevo) 17.3, 3. Levin Kallay (Maraton) 17.8, 4. Jug (Hašk).

Met koplja: 1. Kovačević (Concordia) 52.68, 2. Levin Kallay (Maraton) 50.48, 3. Messner (BSK) 47.88, 4. Ferić (Hašk) 47.29, 5. Petrušić (Sarajevo) 47.13, 6. Šibel (Hašk) 37.72. V izbirnem tekmovanju je Primorjaški Putinja vrgel 42.18.

Tek 400 m semifinale: 1. skupina: 1. Dremil (Concordia) 1:06.9, 2. Jug (Hašk) 1:12.8, 2. skupina: Strmac (Concordia) 1:08.4, 2. Braun (Concordia) 1:14.

Skok ob palici: 1. Feigl (Maraton) 3.40, 2. Banščak (Pančevo) 3.40, 3. Zupančič (Ilirija) 3.30, 4. dr. Buratović (Concordia) 3.30, 5. Perkičević (Hašk) 3.30, 6. in 7. L. Kallay (Maraton) in Gregorka (Ilirija) 3.20. V izbirnem tekmovanju je Gašperšič (Primorje) skočil 3.20.

Tek 200 m finale: 1. Stefanović (Jugoslavija) 23.4, 2. Pfaff (Concordia) 24.4, 3. Krauth (Makabi) 24.5, 4. Tauber (Makabi).

MODNI ATELJE „GENTLEMAN“ se je preselil z Miklošičeve ceste 13 v Tavčarjevo ulico št. 2-1 10112 Se priporoča T. HLEDE.

Vremenski pregled

Za lepim, vročim in suhim poletjem nam je tudi zgodnja jesen ostala suha in solnčna. Takšna je vsaj prva polovica septembra, ki se prav nič ne moremo pritožiti nad njo.

Nase vreme je še vedno pod vplivom visokega zračnega tlaka; anticiklon obvladuje v glavnem vremenski položaj nad Evropo ali vsaj nad znatnimi njenimi predeli. Njegovo jedro se drži v poglaviti meri nad srednjo Evropo ter nad srednjim pasom zapadne Evrope; prestavlja se sicer nekoliko, in kolikor butajo obven razdirajoči vplivi odpravi iz sosedsstva, ali vendar vztraja trdovratno nad označenim področjem, naklanjajoč mu lepe solnčne dneve, pa suho in pretežno mirno ozračje.

Dvakrat se je v tem tednu zamajalo gospojstvo lepega anticiklonskega vremena. Najprej ga je pretrelo soboto in še nekoliko v nedeljo zabrakala depresija, ki se je bila storila nad Zagabaskimi in Lionskim zalivom ter posegla s svojim deževnim sektorjem tudi še do nas. Toda ta motnjava je bila le kratkotrajna, anticiklon je zmagovito odbil zahrbitni naskok depresijskega sistema, ki je mogel samo malo pomočiti in hladiti ozračje z burjo, ki jo je sprožil na naši jadranski obali. Vendar depresija ni odnehala; posrečilo se ji je, da je prodrla zapadno od Alp proti severu, zajela vsa Francijo, kjer je povzročila veliko deževje, nato pa se prestavlja na Baltičsko morje, kjer se je silno ojačila, da je sredi tedna vendarle odrinila anticiklon ter spravila vsa srednjo Evropo pod svoj vpliv. Dobil smo silno sopenarico od jugs, potem pa dež, ki se je v nekaterih delih naše države stopnjeval v hude nalive, ponekod celo s hudimi nevihkami. Toda v petek zjutraj je bilo jedro depresije že nad Rusijo, njen vetrovni vrtnec pa je gnal čez srednjo Evropo zelo hladen zrak od severa. Šliadilo se je precej, vendar ne preveč, komaj prvi sledovi snega so se zasvetili na Snežnikih, tako pičli, da so izginjli še isti dan. Anticiklon je zopet segel čez naše kraje iz Velike Britanije, kamor se je bil umaknil za časa depresijskega medvladja; znova smo dobili lepe solnčne dneve, in samo v prav jesensko mrzlih nočeh ter jutrih še vemo, da nas je bil pravkar oplazil prvi hladni pozdrav s severnih krajev. Toda nad Atlantskim oceanom se že pripravljala nova depresija za pohod čez evropsko celino. Da bi jo le anticiklon čim dalje odrljal od nas.

Roparski in tatinski cigani

Strelci, 17. septembra. Te dni se je vračala skozi gozd pri Strelcih posestnica Liza Golobova iz Moškajncjev proti domu. Ko je bila sredi gozda, se je nenadno pojavila pred njo ciganka, kmalu nato pa sta skočila iz gozda še dva mlada cigana ter zgrabila kmetico in zahtevala od nje, da jima mora dati vse, kar nosi s seboj. Kmetica je imela k sreči pri sebi samo 20 Din gotovine in kos usnja, ki ga je kupila. Vse to je izročila ciganom, ki so takoj, ko sta se pojavili na cesti še dve drugi ženski, izginjli v gozdu. Zaveda je bila prijavljena ozročnikom, ki so se nemudno napotili na zasledovanje, a so cigani pred orožniško patroljo še pravočasno pobegnili. Orožniki so našli naslednjega dne v gozdu Sedencih razne obleke in druge predmete, kar so cigani v naglici pozabili. Tudi na Dravskem polju so se pojavili cigani in so orožniki aretirali ciganki Horvatovo Ano in Marijo v Stanofincih, ker sta se potepali in bili osumnjeni raznih tatvin. Obe sta bili privedeni v tujnske sodne zapore. Ana je bila obsojena na 7 dni zapore, medtem ko proti Mariji še teče postopanje.

Repertoarji

Drama Začetek ob 20. uri Ponedeljek, 18.: Komedija zmešnjav. A. Torek, 19.: zaprt. Sreda, 20.: V agoniji. Red Sreda. Četrtek, 21.: Sonata strahov. Premiera Četrtek. Petek, 22.: zaprt. Opera Začetek ob 20. uri Sobota, 23.: Pikova dama. Premiera. Izv

ja, v drugem polčasu pa v 13. min. po Silnemu, v 18. min. po Sindelarju in v 24. min. zopet po Pucu. Rezultat odgovarja poteku igre in je popolnoma upravičen. Avstrijsci so bili od začeta do 25. min. zelo dobri, vendar pa njihovi napadali niso mogli doseči uspeha. Proti koncu prvega polčasa je moral češkoslovaški igralec Kulig zapustiti igrišče. Njegovo mesto v zvezi je prevzel Silny. Rühle pa je zavzel mesto krila. Po polčasu so napadi Avstrijcev popustili ter so Českoslovaški imeli igro v svojih rokah. Proti koncu tekme je prišlo do raznih incidentov, ki pa niso zavzeli resnejšega značaja. Sodnik Lengenus dober.

Ostale nogometne tekme

Rakek: Korotan : Javnork 8:2 (6:0). Na tej prvenstveni tekmi je bil Korotan skoraj vedno v premoči. Novi Sad: reprezentanca Novega Sada: reprezentanca Subotice 4:3 (1:0). Budimpešta: Madžarska : Švica 3:0 (1:0). Dunaj: Dunaj : Praga 4:0 (2:0). Alessandria : Juventus 2:1. Segedin: Szeged : Somogy 3:1. Fürth: Spielvereinigung Fürth : ASV Nürnberg 4:1. Nürnberg: IFK Nürnberg : FC Bayreuth 4:1. Berlin: Spandauer SV : Hertha 3:2. Nov plavalni svetovni rekord. Na plavalnem mitingu v Tokiju je Mayhata postavila nov svetovni rekord v plavanju dam na 200 m prsno v času 3:02. ŽSK Hermes. (Uprava igrišča.) Drevi ob 20. seja pri Belku.

